

«БD060700 - Биология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қорғауға ұсынылған Жайлыбаева Таке Муратовнаның «Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасына талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ғылыми кеңесшісінің

ШҚІРІ

Диссертациялық жұмыстың кіріспесінде «Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасына талдау» тақырыбының өзектілігі дәлелденіп, ғылыми аппараты: нысаны, пәні, мақсаты, міндеттері, теориялық негіздері, зерттеу көздері, негізгі кезеңдері мен базасы, қорғауға ұсынылатын негізгі қағидалары, ғылыми жаңалығы мен теориялық және практикалық маңыздылығы, нәтижелердің дәлелділігі мен негізділігі көрсетілген. Қазақстан шекарасындағы Қырғыз Алатауының батыс бөлігі флорасына егжей-тегжейлі флористикалық талдау жасалынып, сонымен қатар зерттеу тақырыбы бойынша барлық қолда бар әдебиет деректерін синтездеу негізінде зерттелген аймақтың флорасын түр, туыс, тұқымдасқа бөліп, анықтады. Диссертациялық жұмыс қазіргі таңда өзекті мәселелердің қатарында. Жұмыс кіріспеден, теориялық, практикалық және тәжірибелік бөліктерден, қорытындыдан және пайдаланылған әдебиеттер тізімінен құрылған. Барлық бөліктер логикалық тұрғыдан бірізді және диссертацияның тақырыбына сай. *Жұмыстың негізгі бөлімінде* Қырғыз Алатауының батыс бөлігі флорасының зерттеу тарихы келтірілген. Ғылыми басылымдардағы мәліметтер талданып, Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасына жалпы сипаттама берілген.

Материалдар мен зерттеу әдістері бөлімінде экспедициялық, далалық жұмыстардың жоспар-кестесіне сәйкес жүргізілген.

Зерттеу жұмысының негізгі әдісі маршруттық-барлау әдісі болды. Қырғыз Алатауының батыс бөлігін қамтитын 9 экспедициялық бағыт жасалынды. Дала жұмыстарының нәтижесінде флора түрлерінің гербарий үлгілері жиналып, Биология кафедрасының гербарий қорына өткізілді.

Зерттеу нәтижелері және талқылауда диссертант Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасына жалпы сипаттама берген. Түр құрамы, экологиясы және жекелеген түрлердің өңір шегінде таралуы, зерттелген флора құрамында көптеген теориялық қызығушылық тудыратын эндемикті, субэндемикті және сирек кездесетін өсімдіктер түрлері анықталды. Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасы үшін мұндай түрлер талданып және анықталып, олардың таралуы мен қазіргі жағдайы зерттелді.

Флораның таксономиялық, географиялық, экологиялық, биоморфологиялық аспектілері бойынша талдау жүргізіліп, флораның басқа өңірлер флорасымен ареалдарының типтерін және олардың географиялық байланыстары анықталды.

Қорытынды бөлімінде диссертант тақырып бойынша шетелдік, отандық ғалым-ботаниктердің еңбектеріне теориялық, әдістемелік, әдіснамалық тұрғыда қарастырып өз жиналған материалдарымен салыстырған. Зерттеу жұмысының түйінді ұғымдарының мәнін ашып, мазмұны мен құрылымын айқындаған.

Диссертацияның негізгі идеялары мен нәтижелері халықаралық деңгейде өткен ғылыми конференция материалдарында, ҚР Ғылым және жоғары білім Министрлігі, Білім және Ғылым саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті бекіткен басылымдарда және Scopus компаниясының ақпараттық базасына кіретін нөлдік емес импакт-факторы бар халықаралық ғылыми журналда жарық көрген. Барлығы 10 жарияланым. Оның ішінде: - 2 мақала Scopus базасында индекстелетін ғылыми журналда жарияланған, - 1 мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің ғылыми қызметінің нәтижелерін жариялау үшін ұсынылатын басылымдарында жарияланған, - 7 мақала халықаралық және республикалық - ғылыми семинарлар мен конференциялардың материалдарында жарияланған. Барлық жарияланымдар зерттеу барысында дайындалған.

Диссертациялық жұмыс үлкен шығармашылық ізденіспен орындалған, зерттеу жұмысының нәтижесі тиянақты, ал диссертант алдына қойған мақсатын жаңа, әрі тиімді әдістерді қолдану арқылы өздігінен орындай білетін, маман ретінде жоғары біліктілігін және терең білімділігін көрсете білді. Сондықтан, докторант алдына қойылған мақсатты орындай алды және диссертацияны талапқа сай рәсімдеп, ұсынды, аталған жұмыс ресми қорғауға дайын деген пікір білдіремін.

Диссертанттың зерттеу жұмысын жазу барысындағы жауапкершілігі, ұсынылып отырған диссертацияның құрылымы мен мазмұны, тараулары бір-бірімен үйлесімді түрде баяндалғанын көруге болады.

Т.М. Жайлыбаеваның «Қырғыз Алатауының батыс бөлігінің флорасына талдау» тақырыбындағы диссертациясы қойылған талаптарға сай, теориялық және практикалық маңыздылығы бар, толық аяқталған жұмыс деп есептеймін және 8D015 - Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтарды даярлау (6D011300/ 8D01513 - Биология) және 8D051 - Биология және сабақтас ғылымдар (6D060700 / 8D05101 - Биология) бағыттары бойынша философия докторы (PhD) дәрежелерін беру үшін диссертацияларды қорғау жөніндегі Диссертациялық Кеңесте «6D060700- Биология» мамандығы бойынша философия ғылымдарының PhD доктор дәрежесін алу үшін қорғауға ұсынамын.

Ғылыми кеңесші,
Абай атындағы ҚазҰПУ,
б.ғ.к., доцент

